

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Dr. STASYS TUMĖNAS

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 2 (35) 2020-03-09

„AUŠROS“ APYGARDA, ŠIAULIAI

Gerbiamieji šiauliečiai,

nors vasaris trumpesnis mėnuo, bet darbų, veiklų nesumažėjo. Tiesa, tęsėsi laikas tarp sesijų, kai LR Seimo nariai gali rengtis pavasario sesijai, registruoti įstatymų projektus, juos svarstyti su kolegomis, aktyviau dalyvauti susitikimuose su rinkėjais, renginiuose. Ir ne tik Vasario 16-osios proga.

Kadangi daug bendravau su gyventojais bibliotekose, esu Kultūros komiteto narys, tai savo praeito mėnesio ataskaitą pradėsiu nuo bibliotekos, juoba kad tai simboliška – nugriaudėjo tradicinė Vilniaus knygų mugė, į kurią per kelias dienas spėjo suplūsti per 70 000 lankytojų. Vadinasi, ačiū Dievui, knyga žmogui dar reikalinga ir, matyt, dar greitai popierinę knygą išstums elektroninė.

Daug bendrauju su bibliotekininkais ir nuolat girdžiu, kad trūksta lėšų knygoms įsigyti. Tai žinau, apie tai ne kartą kalbėta Seimo Kultūros komitete, girdime bibliotekininkų priekaištus, kad skaitytojai eilėse ilgai laukia naujų populiarių knygų ir pan. Patvirtinus šių metų biudžetą, realybė yra tokia: 2019 metais knygoms įsigyti buvo skirta 2 046 376 eurų. Tokią preliminarią sumą, kuri pasiekė Seimo Kultūros komitetą, buvo numatyta skirti ir šiems metams, bet Kultūros komitete pasisakėme, kad prie tos sumos būtų skirta dar bent pusė milijono. Pavyko padidinti finansavimą 300 000 eurų, kurie ir pasieks bibliotekas.

2020 metais knygoms įsigyti yra numatyta 2 346 000 Eur, iš jų 50 000 eurų el. knygoms. Kaip patikino LKM Atminties institucijų politikos grupės vyriausioji specialistė G. Lamanauskienė, tikslinis finansavimas elektroninėms knygoms skiriamas nuo 2016 m. (Bibliotekų metų). Pavedimo sutartis dėl elektroninių knygų įsigijimo sudaroma su Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka. Prieiga prie el. knygų visiems gyventojams užtikrinama per portalą ibiblioteka.lt.

Galvoju, kad tai dar nepakankamai išnaudojama erdvė ir galimybė skaitytojams.

Dar keletą skaičių Šiaulių krašto knygos žmonėms. Kultūros ministro Mindaugo Kvietkausko įsakymu mūsų krašto bibliotekoms skiriama: Šiaulių miesto SVB – 34 548; Šiaulių apskrities P. Višinskio VB – 35 664; Šiaulių r. SVB – 40 828; Pakruojo r. sav. J. Paukštelio bibliotekai – 18 759; Joniškio r. sav. J. Avyžiaus bibliotekai – 20 769; Kelmės r. sav. Žemaitės VB – 25 593 eurų. Tokie yra faktai.

Kultūros ministerija pateikė daug informacijos apie apklausą (buvo apklausti 4 668 asmenys), kuri liudija, kad respondentai biblioteką dažniausiai supranta kaip vietą, kurioje malonu leisti laiką ir kurioje dirba kvalifikuoti specialistai, suteikiantys profesionalią pagalbą.

Palyginant su 2019 metais, išaugo bibliotekininko svarba, pasikeitė jo vaidmuo – bibliotekininkas tapo konsultantu ir vienu svarbiausių motyvų, skatinančių naudotis bibliotekos paslaugomis (pokytis nuo 22 proc. išaugo iki 46 proc.). Bibliotekų teikiamas paslaugas lankytojai vertina labai gerai (bendro vertinimo vidurkis siekia 9,5 iš 10).

Net 93 proc. lankytojų rekomenduotų bibliotekoje apsilankyti savo šeimos nariams ar draugams. Tokią palankią lankytojų nuomonę rodo ir labai aukštas NPS (Net Promoter Score) indeksas, apibūdinantis lankytojų pasitenkinimo ir lojalumo lygį. Šalies bibliotekų NPS siekia 91 procentą. Apklauso dalyviai teigė, kad naudojimasis internetu bibliotekoje teigiamai veikia jų socialinį gyvenimą, padeda įgyti žinių bei įgūdžių, pritaikomų darbinėje ar mokslo veikloje. 8 proc. apklausoje dalyvavusiųjų nurodė, kad galimybė naudotis bibliotekos internetu jiems padėjo susirasti darbą, taigi bent 373 asmenims biblioteka padėjo įsilieti į darbo rinką ar joje išsilaikyti.

Gera žinia atėjo iš LR Vyriausybės ir pedagogams, dirbantiems kaimyninėse šalyse. Buvo pritarta Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos patikslintam „Asmenų, vykdančių ar vykstančių vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimo ir skatinimo tvarkos aprašo“ pakeitimui, **pusanthro karto didinamos išmokos lituanistinio švietimo mokytojams**, dirbantiems Baltarusijos, Lenkijos ir Kaliningrado srities (Rusija) lietuviškose mokyklose.

Taip siekiama padėti lietuviams išsaugoti kalbą, tradicijas, papročius, užtikrinti lituanistinių mokyklų lietuvių etninėse žemėse veiklos tęstinumą. LRV pateikia informaciją, kad šešiose lietuviškose bendrojo ugdymo įstaigose ir daugiau nei 20 neformaliojo ugdymo (savaitgalinių) mokyklų Baltarusijoje, Lenkijoje, Kaliningrado srityje aktyviai vykdomas lituanistinis švietimas: mokoma lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, supažindinama su etnokultūra, mokyklose pažymimos Lietuvos valstybinės ir tautinės šventės, vaikų ir jaunimo meno kolektyvai savo gyvenamuosiuose kraštuose atstovauja Lietuvai, taip pat atvyksta į renginius Lietuvoje. Tačiau stingant finansinės paramos iš Lietuvos ir palaikymo iš vietinės valdžios, vis mažiau Lietuvos mokytojų pastaruoju metu ryžtasi važiuoti dirbti į Lietuvos etninėse žemėse įsikūrusias lietuviškas švietimo įstaigas.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija informuoja, kad Vyriausybė nutarė iki 6 mėnesių mokėti **subsidijas darbdaviams, įdarbinantiems vyresnius nei 45 metų amžiaus bedarbius**, arba teikti vienkartinę 18,8 tūkst. eurų paramą tokio amžiaus asmeniui, jeigu jis pirmą kartą steigia sau darbo vietą labai mažoje įmonėje. Tai numatyta Užimtumo įstatymo pakeitimuose.

Ministrų kabinetas taip pat pritarė to paties įstatymo pakeitimams, kurie bus svarbūs darbinę veiklą nutraukusiems studentams. Šiuo metu darbo netekę ar savanoriškai iš darbo išėję studentai negali gauti nedarbo socialinio draudimo išmokos. Vyriausybė pritarė sprendimui įtraukti darbinę veiklą nutraukusius studentus į nedarbo socialinio draudimo išmokų gavėjų gretas. Tokį sprendimą padiktavo 2019 m. spalio 31 d. paskelbtas Konstitucinio Teismo nutarimas, kuriame konstatuota, kad pagal nuolatinę studijų formą studijuojantys studentai buvo nepagrįstai diskriminuojami užkertant kelią pasinaudoti nedarbo išmoka netekus darbo, nors tokią teisę turėjo studentai, studijuojantys pagal iššestinių studijų programas.

Finansų ministerija irgi pateikia pozityvių žinių – atsižvelgus, kad neapskaitomos ekonomikos (šešėlinės) dalis šalies ūkyje gali siekti apie 25 proc. bendrojo vidaus produkto, o automobilių remonto ir prekybos, pastatų apdailos ir remonto sektoriuose šešėlis gali siekti beveik milijardą eurų, buvo nuspręsta taikyti paskatų paketą, kuris numato **gyventojams galimybę susigrąžinti dalį gyventojų pajamų mokesčio** už savo ar sutuoktinio remonto ar būsto apdailos paslaugas, automobilių remontą ir nepilnamečių vaikų iki 18 metų priežiūrą.

Skačiuojama, kad pernai, trečiąjį ketvirtį, pateiktų prašymų susigrąžinti dalį GPM suma perkopė 161 tūkst. eurų sumą. Remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos statistiniais duomenimis, daugiausia gyventojų pateikė prašymus, pageidaudami susigrąžinti GPM už automobilio remonto darbus. Susigrąžinti dalį GPM gali tie žmonės, kuriems būsto apdailos ir remonto darbus, automobilio remontą ar nepilnamečių vaikų priežiūros paslaugas suteikė Lietuvoje registravęs veiklą gyventojas arba įmonė. Pateikiant metinę pajamų mokesčio deklaraciją Valstybinei mokesčių inspekcijai, papildomai bus galima pridėti skenuotą ar fotografuotą dokumentą, įrodantį sumokėjimą už įsigytas paslaugas. GPM lengvatomis iš viso žmogus galės susigrąžinti iki 400 eurų. Kova su ekonominiu šešėliu duoda rezultatų! Remiantis pirminiais duomenimis, pernai iš šešėlio ištraukta ne mažiau kaip 160 mln. eurų.

Apie Šiaulių ir regiono džiaugsmus ir rūpesčius skaitykite žemiau pateiktoje chronologinėje informacijoje.

Žinoma, laukiu Jūsų diskusinių minčių, reakcijų, pastebėjimų, pasiūlymų!

ŠIAME NUMERYJE SKAITYKITE

Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto optimizacija	3
Šiauliuose surengta dailininko Algimanto Švėgždos (1941–1996) grafikos ir piešinių paroda	5
Susitikime diskutuota apie būsimos Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos ateitį	10
Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2020 m. vasario 27 d. įsakymas.....	13
Kodėl verta praplėsti savo akiratį	13
Ką mums kovo mėnesį primena kalendorius.....	14
Seimo nario mintys žiniasklaidoje.....	18

SEIMAS

Apie mano pareigas ir veiklą galite paskaityti Lietuvos Respublikos Seimo svetainėje: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35299&p_k=1&p_a=498&p_asm_id=79154.

Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto optimizacija

2020 m. vasario 28 d. paskelbiau pranešimą žiniasklaidai.

Seimo nario Stasio Tumėno pranešimas: „**Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto optimizacija negali vykti teritorinių skyrių regionuose sąskaita**“

Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas (NMVRVI) nuo 2020 m. liepos 1 d. numato atlikti struktūrinius pertvarkymus, siekiant optimizuoti NMVRVI veiklą. Planuojama įsteigti 10 naujų pareigybių pagal perskirstytą darbo krūvį Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno

laboratorijose, Mėginių informacijos valdymo skyriuje įsteigti 6 vyriausiųjų specialistų pareigybes (po dvi nutolusias darbo vietas Panevėžyje, Šiauliuose ir Telšiuose), panaikinant NMVRVI Panevėžio, Šiaulių ir Telšių teritorinius skyrius ir juose esančias 46 pareigybes.

Seimo narys Stasys Tumėnas mano, kad Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto pateiktas optimizacijos planas kuo skubiau turi būti revizuojamas, nes jis nepadės padidinti veiklos efektyvumo, neleis atsisakyti besidubliuojančių funkcijų ir tyrimų atskirose laboratorijose, nepadidins infrastruktūros panaudojimo efektyvumo, nes iš esmės jis pagrįstas pastatų ir laboratorinės įrangos išlaidų mažinimu bei centralizacijos siekiu.

Nurodyti optimizacijos argumentai nėra svarūs (Šiaulių teritoriniame skyriuje atliekami laboratoriniai tyrimai 2018 m. sudarė 6,39 proc., o 2019 m. 6,03 proc. nuo visų atliekamų tyrimų NMVRVI skaičiaus), nes juos formuluojant neatsižvelgiama į juridinio asmens formą (biudžetinė įstaiga), į darbuotojų skaičiaus ir atliekamų tyrimų santykį; neaišku, kodėl – uždarius tris minėtus teritorinius skyrius – mažėtų tyrimų atlikimo sąnaudos ir būtų padidintas konkurencingumas.

Stasys Tumėnas įsitikinęs, kad, atsižvelgiant į Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto misiją, Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatyme apibrėžtus veterinarijos uždavinius, maisto saugos, kokybės ir tvarkymo reikalavimus, reglamentuotus Lietuvos Respublikos maisto įstatyme, Pasaulio sveikatos organizacijos rezoliucijas ir rekomendacijas, būtina stiprinti teritorinius padalinius (infrastruktūrą, žmogiškuosius išteklius, finansavimą, tyrimus), o ne iš viso atsisakyti Panevėžio, Šiaulių ir Telšių teritorinių skyrių.

Pastarojo laikmečio įvykiai Lietuvoje ir pasaulyje – virusų plitimas, epidemijos ir pandemijos – rodo, kad tokio pobūdžio tarnybų darbą privalu išlaikyti, stiprinti ir plėsti.

Valstybės politika maisto ir veterinarijos srityse negali būti grindžiama pelningumo kriterijumi, nes ji pirmiausia susijusi su viešojo intereso tenkinimu, o pastarąjį eliminuoja numatoma optimizacija. Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto teritorinių skyrių Šiauliuose, Panevėžyje ir Telšiuose pavertimas mėginių surinkimo punktais niekaip nesisieja nei su valstybės/savivaldybės funkcijų įgyvendinimu, nei su NMVRVI kokybės politika.

Seimo narys Stasys Tumėnas pabrėžia: „Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto optimizacija negali vykti teritorinių skyrių regionuose sąskaita.“ Tai būtų neteisingas žingsnis, ignoruojant Lietuvos piliečių, gyvenančių regionuose, teises, neatsakingai švaistant valstybės turtą (esamą laboratorinę įrangą etc.), atsisakant kvalifikuotų specialistų ir, be abejo, devaluojant nacionalinę ir Europos Sąjungos regioninę politiką. Prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35403&p_k=1&p_t=270140.

ŠIAULIŲ MIESTAS

2020 m. vasario 3 d. susitikau su Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Šiaulių miesto bendrijos pirmininku Benu Jokubausku, kuris pasidalijo savo 2019 metų veiklos rezultatais, ateities planais, aptarėme naujausią bendrijos leidinį. Jame nušviestos „Bočių“ veiklos, idėjos, dalyvavimas šventėse ir festivaliuose, viešnagės ir kt.

Buvo garbė ir atsakomybė tapti šio leidinio globėju, nes esu įsitikinęs, kad Lietuvoje gerovės valstybė gali būti sukurta, kai gerbsime savo senjorus, kai perimsime jų patirtį ir plėtosime natūralų kartų dialogą, kuris dabar yra nutrūkęs.

Kviečiu Jus perskaityti įdomų leidinį ir atrasti prasmingą Šiaulių „Bočių“ pasaulį: <http://bit.do/bociai>.

Šiauliuose surengta dailininko Algimanto Švėgždos (1941–1996) grafikos ir piešinių paroda

2020 m. vasario 7 d. dalyvavau Algimanto Švėgždos (1941–1996) grafikos ir piešinių parodos atidaryme Šiaulių „Laiptų galerijoje“.

Organizatorių estetinis skonis ir išmanumas lėmė, kad šiauliečiams padovanotas dar vienas dailės gurmanų ypatingai vertinamas įvykis – atidaryta Algimanto Švėgždos (1941–1996) grafikos ir piešinių paroda, kurią pristatė menotyrininkė dr. Ramutė Rachlevičiūtė (parengusi ir 2019 m. išleistą solidžią knygą „Algimantas Švėgžda. Laimės žiburys“), akcentavusi dailininko biografinius momentus, jo gyvenimo (dėl sunkios inkstų ligos išvyko iš Lietuvos 1982 m.) aplinkybes Vokietijoje.

Eksponuojama per 40 A. Švėgždos darbų iš Vilniaus dailės akademijos muziejaus fondų – tai vėlyvojo kūrybos laikotarpio darbai.

Sveikindamas parodos organizatorius akcentavau Švėgždų giminės sąsajas su Šiaurės Lietuva, nors dailininką Algimantą Švėgždą (1941–1996) dabar „savinasi“ ir Kelmė, nes čia jis gimė 1941 m. prieš pat karą. Jo vaikystė prabėgo Pakruojo rajone. Algimantas ne kartą minėdavo savo vaikystės Rozalimą, Plaučiškius. Jo tėvas Jonas Švėgžda (1911–1995) 1945 metais buvo suimtas ir nuteistas 8 metų tremčiai į Sibirą (į Vorkutą). 1953 metais perkeltas į Kazachstaną, iš kurio į Lietuvą grįžo tik 1956 metais. 1956–1971 metais J. Švėgžda dirbo Rozalimo vidurinėje mokykloje, dėstė piešimą, geografiją, fizinių lavinimą.

A. Švėgždos mama Paulina (1913–1986) buvo mokytoja Rozalimo vidurinėje mokykloje, kurią ir Algimantas baigė 1959 metais. 1960 metais jis įstojo į Telšių dailės technikumą, o 1961–1967 metais studijavo Vilniaus dailės institute, Tapybos fakultete, kuriame vėliau du dešimtmečius ir dėstė. Mėgstami kūrybos motyvai ir šaltiniai – kasdieniai aplinkos rakandai, kaimo, miško peizažai, kūrė ir ekslibrisus.

Dr. Ramutė Rachlevičiūtė Šiauliuose užsiminė apie tais laikais netikėtas, egzotiškas, Lietuvoje mažai girdėtas detales – patisonus, moliūgus, kurie atsirado A. Švėgždos kūryboje. Pasisakyme reflektavau tai galėjusias paskatinti priežastis. Juk Algimanto tėvas Jonas ir senelis Antanas buvo – šių dienų terminais kalbant – pasaulio lietuviai: Jonas Švėgžda vaikystėje gyveno greta Vladivostoko, kur tėvas, prasidėjęs Pirmajam pasauliniam karui, dirbo veterinaru, o jo kelionė į Lietuvą užsitęsė per 10 metų – arkliais per Korėją, laivu į Japonijos Kobės uostą. Tada pro Ceiloną, Honkongą į Europą, kur laukė Marselis, Londonas, Latvija, iš kurios į Lietuvą grįžo tik 1923 metais.

J. Švėgžda Pakruojo rajone garsėjo kaip puikus sodininkas, tapė iš natūros, rašė daineles, eilėraščius, feljetonus, pasakas. 1991 m. „Žiemgalos“ draugijos iniciatyva buvo išleistas J. Švėgždos „Kalvės pasakos“. Būta minčių išleisti ir neįprasto pavadinimo pasakų seriją „Pasakos už groto“, apie kurias pats autorius rašė: „Pabaigiau „Pasakas už groto“. Tilpo 39 pasakos ir keletas vaizdelių iš „nepasakiško“ gyvenimo, t.y. truputis ašarų ir truputis kraujo.“ (Jonas Nekrašius, „Dailininkai tėvas ir sūnus Švėgždos“, *Šiaulių kraštas*, 2006 m. gruodžio 30 d., prieiga per internetą: <http://old.skrastas.lt/?data=2006-12-30&rub=1146671142&id=1167412452&pried=2006-12-30>).

A. Švėgždos vėlyvojo periodo darbams (tai sąlygojo ir fizinės priežastys, liga) būdingas minimalizmas. Kaip pats sakė, išminties, atsakymų į svarbiausius gyvenimo klausimus ieškojo medžio gabaliuke ar augalo detalėje. Ypač svarbu jam buvo tylą, šviesą, ramybę.

Niekada nepamiršo, kur buvo jo kūrybos įkvėpimo šaknys. Tai ir Plaučiškių apylinkės, vaikystės blausoki prisiminimai: „Netiesiogiai turėjo man įtakos mano tėvas. Jonas Švėgžda baigė Kauno meno mokyklą, teatro dekoracijos skyrių. Aš jo neprisiminiau vaikystėje (tik iš nuotraukų pažinau), nes į Stalino „universitetus“ jį išvežė tuoj po karo. Liko pas gimines jo pieštų paveikslų, spalvotų pieštukų, popieriaus, aliejinių dažų ir knygų apie meną (dailės enciklopedija vokiečių kalba, keliolika tomų). Vaikystėje šeštadieniais gaudavau spalvotus pieštukus ir ant senų laikraščių

piešdavau. Senelė ir tetos girdavo, sakė, kad būsiu toks pat kaip ir tėvas – dailininkas. Aš tuo didžiavausi.“ (*Ten pat*).

Gyvenimo pabaigoje A. Švėgždai „atradimas“ buvo ąžuolo pagaliukas ir kiniškas tušas: „Medis ir popierius, kaip gerai sutinka! Kaip švelniai piešia!“ (*Ten pat*). Minėtini ciklai: „Laiškas mano senelei“ (1988); „Mano burtai“ (1988); „Žiemos meditacijos arba trys žiemos mėnesiai“ (1990–1991); „Tibeto piemenims“ (1991–1992); „Rudens meditacijos“ (1993–1994), „Maži stebuklai“ (1993–1994); „Amerikos čiabuviams“ (1993–1995) ir kiti.

Man ypač svarbūs ir šiandieniam pasaulyje aktualūs A. Švėgždos žodžiai: „Koks nepaprastai turtingas žmogus, kai jis nekariauja, kai svetimo netrokšta. Tada jis kuria grožį visur, kur tik jis gyvena. Ir žmogus tada gražus. Ar linkuvės linų laukuose, ar prie Nilo po palme... O Kruojos upė suka savo amžiną laiko ratą, šventą atminimą, be kurio nėra laiko, nėra pasaulio ir manęs...“ (*Ten pat*).

Algimanto Švėgždos kūriniai žavi ir šiuolaikinio meno mylėtojus. N. Brazausko nuotraukos.

2020 m. vasario 10 d. – Šiaulių universiteto bibliotekos salėje vykusiame Pataisos pareigūnų profesinės šventės ir Lietuvos bausmių vykdymo sistemos įkūrimo 101-ųjų metinių minėjime. Šiaulių tardymo izoliatoriaus (ŠTI) dirbančiuosius, pareigūnus sveikino politikai, miesto vadovai, teismų, statutinių organizacijų, savanoriškųjų krašto pajėgų vadovai ir atstovai, ŠTI socialiniai partneriai.

Veiklos organizavimo skyriaus vyriausioji specialistė V. Smirnova trumpai apžvelgė Lietuvos bausmių vykdymo sistemos raidą ir Šiaulių tardymo izoliatoriaus istoriją, papasakojo apie pareigūnų kasdienybę, jų laisvalaikį ir Šiaulių tardymo izoliatoriaus pastangas tapti neatsiejama Šiaulių miesto bendruomenės dalimi.

Sveikinu pareigūnus jų profesinės šventės proga. S. Tumėno nuotrauka.

Ne vieną svečią nustebino žinia, kad 2019 m. didžiulio pasisekimo ir dėmesio sulaukė izoliatoriaus kultūriniai projektai: dalyvavimas Europos muziejų nakties renginyje, knygų namelio, kuris tapo itin populiarus tarp aplinkinių gyventojų, pastatymas šalia ŠTI Trakų gatvėje. Įstaigos direktorius Saulius Rajunčius visiems palinkėjo drąsos bei kitokio požiūrio atliekant kasdienes darbus.

2020 m. vasario 12 d. – projekto „Šiaulių Garbės CV“ baigiamajame renginyje Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje. Tą dieną bibliotekoje pas(išsi)ikalbėjome, kas yra Šiaulių miesto garbė, ką duoda miestui, jo istorijai 42 miesto garbės piliečiai.

Organizatoriai – Šiaulių valstybinės kolegijos komanda – puikiai pristatė savo projektą. Sveikinimai jiems, o darbo vaisius, tikiuosi, savivaldybė perkels į savo svetainę.

Sveikindamas kalbėjau apie tai, kad projekto žymenis „Šiaulių Garbės CV“ keisčiau į „Gyvenimo kelio“ žymenis, nes metafora apie gyvenimo kelią yra tariama – iš tikrųjų joje slypi konkrečius darbus palikusių miestui kūrėjų, sportininkų, menininkų, politikų pėdsakai.

Sakiau ir apie tai, kad Jonas Šliūpas, 1923 metais įkūręs „Titnago“ spaustuve, negalvojo taip, kaip mąsto šių dienų verslininkai, nieko bendra neturintys su Šiauliais ir likvidavę tą spaustuve, ieškodami ir rinkdamiesi pelningesnes verslo šakas.

Prasmingas, reikalingas šis renginys-projektas-paroda. Pagarba visiems rengėjams, kolegijos pedagogams, dailininkui Linui Grybei, pristačiusiam visų Šiaulių miesto garbės piliečių portretus.

Garbė tampa Šiaulių miesto identiteto dalimi. S. Tumėno ir T. Elijošiaus nuotraukos.

2020 m. vasario 13 d. – Alfredo Vilbiko knygos „Šiauliai ir policija Lietuvos įvykiuose 1990–2010, II dalis“ pristatyme, surengtame Šiaulių apskrities P. Višinskio viešojoje bibliotekoje.

Į buvusio kolegos ugniagesio, policininko, Šiaulių policijos ilgamečio vadovo, teisėjo didžiulės apimties (1010 puslapių) knygos pristatymą susirinko pilnutėlė salė buvusių bendradarbių, kolegų, dabartiniai Lietuvos (tarp jų ir Lietuvos policijos generalinis komisaras Renatas Požėla), miesto policijos vadovai. Koncertavo Sauliaus Sondeckio menų gimnazijos auklėtiniai.

Sveikindamas A. Vilbiką neatsitiktinai įvardijau jį mūsų dienų Šiaulių Peliksu Bugailiškiu (jis yra P. Bugailiščio premijos laureatas), nes p. Alfredas rašytiniu žodžiu, savo knygomis, parodomis stiprina istorinę miesto, krašto atmintį. Kalbėjau, kad autoriaus profesinė ir visuomeninė veikla reikšmingai prisideda prie konstitucinių vertybių saugos, teisinės visuomenės kūrimo, šiuolaikinės Lietuvos pažangos. Akcentavau autoriaus pastangas aktualizuoti teisės istoriją, Lietuvos teismų istorijos recepciją, visuomeninių muziejų įkūrimą, istorinio paveldo sklaidą, teisinės sąmonės ugdymą.

Šiauliams ir Lietuvai skirtos A. Vilbiko knygos (jis yra knygų „Šiaulių apygardos teismų istorija (1915–1945 ir 1990–2004)“; „Teismai ir teisėjai Lietuvoje 1918–2008 metais“; „Teismai ir teisėjai Lietuvoje 1918–2018 metais“ ir daugelio kitų knygų visuomenei, studentams, teisininkams autorius ir sudarytojas) svariai praturtina Lietuvos kultūros lauką ir kuria pilietinę bendriją. Palinkėjau A. Vilbikui tolesnių tyrinėjimų, kurie stiprina mūsų krašto istorinę atmintį ir prisideda prie jos saugos.

Tą dieną atėjusieji galėjo pamatyti ir A. Vilbiko inicijuotas parodas: „Tarpukario Lietuvos 1923–1936 m. įgaliojimai byloms vesti teismuose“ ir „Tarpukario Lietuvos teisėjos – moterys“.

Alfredas Vilbikas (antras iš kairės) saugo, skleidžia ir puoselėja Lietuvos teisinės sistemos atmintį. Iš dešinės – Šiaulių miesto garbės pilietis Zenonas Eimutis Sabalys. S. Tumėno nuotrauka.

2020 m. vasario 14 d. – Šiaulių apskrities policijos 2019 metų veiklos ataskaitos pristatyme, kuriame regiono policijos metų veiklą pristatė Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato viršininkas Ramūnas Sarapas, apie Lietuvos policijai keliamas uždutis ir piliečių lūkesčius kalbėjo Lietuvos policijos generalinis komisaras Renatas Požėla. Renginyje dalyvavo visų regiono rajonų

merai arba jų atstovai, komisariatų vadovai, akcentavę glaudų tarpusavio bendradarbiavimą, gyventojų įtraukimą į prevencines programas.

*2019 m. veiklos ataskaitą pristato ŠAVPK viršininkas Ramūnas Sarapas.
S. Tumėno nuotrauka.*

2020 m. vasario 16 d. šventėme Šiaulius. Prisiminėme keturis Šiaulių didžiavyrius, pasirašiusius 1918 m. Vasario 16-osios Aktą. Ir ne tik juos.

Šiaulių meras Artūras Visockas davė toną šiauliečiams artimiau susipažinti ir su 1920-ųjų metų Steigiamojo Seimo nariais. Tada Seimas, vykdydamas 1918-ųjų Akto nuostatas, paskelbė Lietuvą demokratine respublika. Dėl to šiandieniniame LR Seime ir paskelbėme 2020-uosius „Steigiamojo Seimo šimtmečio metais“.

Tą dieną atnaujintoje miesto aikštėje ir įvyko pirmoji naujosios mero užduoties pamoka – įsiminti ir branginti savo asmenybes, kūrusias naujosios Lietuvos istoriją. Gerai, kad toje pamokoje dalyvavo ir bočiai, ir jaunimas, mūsų anūkai. Tai teikia vilties. Mūsų pareiga – saugoti šiandieną ir rytojį.

Istorijos dvasia pažymėtos Vasario 16-osios šventės Šiauliuose akimirkos. S. Tumėno nuotraukos.

2020 m. vasario 18 d. dalyvavau tėvo Jurgio Ambrozijaus (Ambraziejus) Pabrėžos vardo mokslininkų, mokytojų, dvasininkų ir mokinių VIII metodinėje praktinėje konferencijoje „Žmogaus ekologija“, vykusioje Šiaulių Didždvario gimnazijoje.

Taip jau atsitiko, kad tą dieną pranešimus konferencijoje pristatė vieni vyrai: kunigas generalvikaras dr. Saulius Matulis, dizaineris, fotomenininkas Vilmantas Dambrauskas, demonstravęs ir komentavęs jo užfiksuotus Šiaulių asmenybių portretus, gamtos fotografas Marius

Čepulis, nustebinęs moksleivius ir mokytojus gamtos pasaulio paslapčių atvėrimu, ir aš, kalbėjęs apie ekologijos sąvokos sąsajas su namais, aplinka, tėvyne, miestu, gimnazija.

Svarsčiau apie dvasingumo ir vertybių saugos kelius šių dienų mūsų gyvenimuose, apie tai, kaip prie to prisideda LR Seimo Kultūros komitetas, Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija, inicijuojantys konkrečių atmintinų metų minėjimus, padedančius saugoti istorinę atmintį.

Padėkojau gimnazijos direktoriui V. Balsevičiui ir konferencijos kuratorei R. Pupinytei už kvietimą dalyvauti įdomiame ir aktualiame renginyje.

Konferencijos pranešėjai ir Didždvario gimnazijos direktorius V. Balsevičius, kalbėję apie jaunosios kartos ekologinę ir istorinę sąmonę. S. Tumėno nuotrauka.

Susitikime diskutuota apie būsimos Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos ateitį

2020 m. vasario 20 d. – Šiaulių universiteto bendruomenės susitikime su LR Švietimo, mokslo ir sporto viceministru prof. Valdemaru Razumu bei Vilniaus universiteto studijų prorektoriumi dr. Valdu Jaskūnu, kancleriu Nikita Ananjevu Šiaulių universiteto bibliotekoje.

Šio susitikimo ypač laukė gausiai susirinkusi Šiaulių universiteto bendruomenė, kuri pavargo gyventi nežinioje dėl ateities. Renginyje bendruomenei pristatytas sutarties tekstas ir universiteto veiklos artimiausiems metams (2020–2024) planai, Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos (VUŠA) valdymo modelis, infrastruktūra ir kt. klausimai.

Ta proga norėčiau dar kartą akcentuoti, kad ne LR Seimas sprendžia, kokius padalinius ar pastatus ŠU išsaugos, kurių atsisakys, kokios studijų programos Šiauliuose bus vykdomos (pvz., man neįtikinama, kodėl ŠU nepakovoja, kad universitete toliau būtų galimybė rengti lituanistus, istorikus – dabar šis mokslininkų potencialas mato ateitį tik mokslo centruose) ir pan. Tai dviejų besijungiančių

universitetų derybų, tarimosi klausimai. Man nerimą kelia ir tai, kad universitetas nekovoja dėl ŠU Botanikos sodo, Dailės galerijos išsaugojimo ir pan. dalykų.

Vilties teikia, kad naujuoju VU rektoriumi nuo balandžio mėnesio pradeda dirbti humanitaras, istorikas prof. Rimvydas Petrauskas, kuris puikiai suvokia, kaip Šiauliams ir visam regionui svarbu Šiauliuose išsaugoti humanitarinę, universitetinę dvasią.

Apie susitikimą siūlau paskaityti Zenono Ripinskio publikacijoje: „Šiaulių universiteto bendruomenei pristatytas VUŠA 2020–2024 metų raidos projektas“, prieiga per internetą: http://www.su.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=22133:%C5%A1iauli%C5%B3-universiteto-bendruomenei-pristatytas-vu%C5%A1a-2020%E2%80%932024-met%C5%B3-raidos-projektas&catid=761&Itemid=5521&lang=lt.

Susitikime buvo naudinga ir išklausti, ir paklausti. T. Andrijausko nuotrauka.

2020 m. vasario 24 d. – „Lietuvos politikos forume“, vykusiame Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje. Forumas buvo skirtas švietimo, regionų, socialinės atskirties, regionuose gyvenančios jaunosios kartos galimybių, vykdomų reformų etc. klausimams.

Išsaciau, savo nuomonę, jog nekorektiška teigti, kad regionuose gimę vaikai vis dar pasmerkti pasiekti mažiau.

Diskusijos vaizdo įrašą Jūs galite peržiūrėti: <https://www.delfi.lt/video/aktualijos/lietuvos-politikos-forumas-kodel-regionuose-gime-vaikai-pasmerkti-pasiekti-maziau.d?id=83581559>.

2020 m. vasario 25 d. – susitikime su fotomenininku Ričardu Dailide dėl jo fotografijų parodos organizavimo Lietuvos ambasadoje Paryžiuje.

2020 m. vasario 26 d. lankiausi Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto Šiaulių skyriuje dėl Šiaulių veterinarijos ir maisto laboratorijos optimizavimo. Susitikime išklausiau darbuotojų nuomonę, jų argumentus, kodėl skyrių reikia palikti Šiauliuose. Pritariau specialistams, diskutavau su atsakingų institucijų atstovais, parengiau minėtą pranešimą žiniasklaidai.

ŠIAULIŲ REGIONAS

2020 m. vasario 10 d. dalyvavau pasitarime Joniškio savivaldybėje dėl Saulės mūšio vietos įamžinimo perspektyvų. Priminsiu, kad 1987 m. Saulės mūšio laukas Jauniūnų kaime įrašytas į Respublikos istorijos paminklų sąrašą, o 2006 m. LR Vyriausybė priėmė nutarimą Saulės mūšio vietą įamžinti memorialiniu kompleksu. Surengta daug forumų ir konferencijų, kur įvardinta Saulės mūšio reikšmė Lietuvos istorijai. Parengtas projektas, atlikti žemės kasimo darbai, įrengtas tvenkinys, dalis pėsčiųjų takų, automobilių stovėjimo aikštelės, tačiau dėl finansavimo stygiaus projektas iki šiol neužbaigtas.

Susitikime dalyvavo Šiaulių krašto bičiulių parlamentinės grupės nariai Rima Baškienė, Liudas Jonaitis, Lietuvos kultūros fondo valdybos pirmininkas Hubertas Smilgys, istorikas Romas Batūra ir Joniškio savivaldybės meras Vitalijus Gailius, savivaldybės specialistai. Akivaizdu, kad Joniškio savivaldybei šis projektas yra didelė finansinė našta. Būtent todėl ji siekia, kad Saulės mūšio įamžinimo klausimai būtų sprendžiami valstybiniu lygiu, todėl nutarėme kovo mėnesį sukviesti Vilniuje posėdį ir aptarti užsitęsusias problemas su Vyriausybės nariais.

2020 m. vasario 15 d. – renginyje, skirtame kraštotyrininkui, pedagogui, kalbininkui, poetui Juozui Šliavui. Žeimelyje (Pakruojo r.) buvo paminėtos iškiliojo žiemgalio, Žeimelio seniūnijos šimtmečio žmogaus 90-osios gimimo metinės. Gausiai į renginį susirinkusiems žeimeliečiams, svečiams apie J. Šliavo darbus, susitikimus su juo kalbėjo buvę mokiniai, mokslininkai, Pakruojo rajono kultūros ir politikos atstovai.

Ir aš prisiminiau gyvenimo sankirtų, tiesioginių ir ne, su mokytoju J. Šliavu. Pamenu, kaip pirmą kartą mes, Linkuvos mokyklos mokiniai, su juo susipažinome apie 1975 metus turistų sąskrydyje Rozalime, kai prie mūsų linkuvių būrelio priėjo nepažįstamas solidus žmogus su užrašų knygele rankose. Atmenu, kaip jis klausinėjo mūsų apie Linkuvos apylinkių kaimus, vietų, balų, lomų vardus ir viską paslaptinai užsirašinėjo. Tik daug vėliau „atkūriau“, kad tai buvęs Žeimelio kraštotyrininkas, mokytojas, turistų būrelio vadovas.

Dažnai sovietmečiu tautiškai nusiteikę mokytojai daug prasmingų darbų nuveikdavo prisidengę turistiniais žygiais, ekologinėmis kelionėmis Mūšos, Kruojos krantais. J. Šliavo asmenybės gylį suvokiau tik rengdamas kursinius darbus, vėliau daktaro disertaciją Vilniaus universitete. Didžiulis išpūdis buvo, kai Alekso Girdenio ir Zigmo Zinkevičiaus paskatintas VU rankraštyne studijavau 20 storų J. Šliavo rankraščių tomų, kuriuos sudarė per 4 400 puslapių: tautosaka, tarmė, archeologija, papročiai, apylinkių geografija, santykis su kaimynais latviais, baltiško substrato paieškos...

Renginio Žeimelyje metu man labai įstrigo dr. E. Vasiliausko ir habil dr. K. Garšvos žodžiai, kad reikia kalbėti ne prisiminimais apie žymų žiemgalį, bet jo darbus, jo asmenybę įprasminti konkrečiais darbais ir veiksmais. O tų tik žadamų nuveikti darbų, kaip ir klaustukų, liko daug. Neaiškios ir mokytojo staigios mirties priežastys, primenančios baltisto profesoriaus Jono Kazlausko mirties atvejį Vilniuje. Anksčiau ar vėliau, tikiu, mums paaiškės ir tikrosios J. Šliavo mirties priežastys, juk ne visi KGB archyvai dingę...

Apie J. Šliavo darbų svarbą kalba habil. dr. Kazimieras Garšva. S. Tumėno nuotrauka.

RINKĖJAI

Vykdydamas Seimo nario pareigas ir tesėdamas duotus pažadus, priimu rinkėjus pirmadieniais nuo 10 val. iki 12 val. Seimo nario biure Šiauliuose, Aušros al. 15, I aukšte. Išankstinė registracija: mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt arba mob. 8 612 03 532 el. p.: tautvydas.elijosius@lrs.lt. Mano padėjėjai Jus užregistruos, o aš galėsiu Jus priimti ir išklausti.

Jeigu pageidaujate kreiptis į mane asmeniškai, tai galite padaryti: tel. (8 5) 239 6615 (mano kabinetas Vilniuje), mob. 8 668 42 143, el. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt.

Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2020 m. vasario 27 d. įsakymas

Plėsdamas Jūsų teisinį raštingumą, šįkart siūlau atkreipti dėmesį į Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2020 m. vasario 27 d. įsakymą 2V-36 (1.4) „Dėl stipendijų skyrimo jauniems žmonėms, siekiant užtikrinti Lietuvos atstovavimą tarptautiniuose renginiuose, tvarkos aprašo patvirtinimo“, reglamentuojantį stipendijų skyrimo jauniems žmonėms, užtikrinant Lietuvos atstovavimą tarptautiniuose renginiuose, tvarkos aprašą. Jame apibrėžti reikalavimai ir sąlygos pretendentams, dokumentų pateikimo bendrieji reikalavimai, stipendijų dydis ir mokėjimo trukmė, paraiškų vertinimas, stipendijų mokėjimas ir atsiskaitymas, pateiktos dokumentų formos. Visas įsakymas prieigoje per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/18d5b230595d11ea931dbf3357b5b1c0>. Įsakymas įsigalioja 2020-02-28.

REKOMENDACIJA

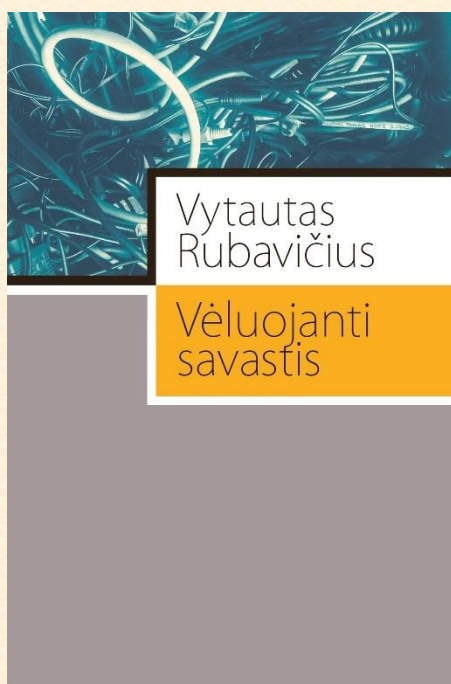
Rekomenduoju Jums perskaityti **Vytauto Rubavičiaus** knygą „Vėluojanti savastis: studijos ir straipsniai“, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2014.

Taip pat rekomenduoju perskaityti **Joniškio istorijos ir kultūros muziejaus** išleistą 2020 m. Joniškio krašto kalendorių „Nauji gospadoriai – švieži kalendoriai“, [Joniškis]: Joniškio istorijos ir kultūros muziejus; Šiauliai: Titnagas, 2020.

Kodėl verta praplėsti savo akiratį

Vytautas Rubavičius skaitytojams siūlo savitą globalaus pasaulio, populiariosios kultūros, postmetafizinio pasaulio, šiuolaikinės visuomenės, kultūrinės atminties, savos sovietinės patirties, architektūros, nomenklatūrinės atminties, tapatybės ir lietuviybės refleksijas, kurios pasižymi aštria, originalia ir vaisinga kultūrine polemika, kurios šiandien taip trūksta viešajame diskurse. „Bendresnis požiūris į istoriją, socialiniai atminties rėmai yra svarbus įvairių tapatumų kūrimo ir politinės galios veiksnys.“ (Vytautas Rubavičius).

Joniškio istorijos ir kultūros muziejus tęsia tradiciją ir išleido naują Joniškio krašto kalendorių, kuris šiomet, kaip rodo tekstai, skiriamas 170-osioms tautosakos rinkėjo, knygnešio Mato Slančiausko gimimo metinėms paminėti. Leidinyje gausu istorinių datų, sukakčių, receptų, sakmių, pasakojimų, šiuolaikinių grožinių kūrinių, nuotraukų, patarimų, kurių visuma sukuria savitą kultūros, istorijos ir dabarties pynę. „Laukiame Jūsų pastabų, pasiūlymų, visokių Joniškio krašto įdomybių. DĖKUI!“ (Joniškio istorijos ir kultūros muziejus).

ŠIAULIŲ ATMINTINOS DATOS

Ką mums kovo mėnesį primena kalendorius

1 d. – 90 metų, kai 1930 m. Šiauliuose gimė dailininkas grafikas, tapytojas **Vytautas Osvaldas Virkau**. Nuo 1951 m. gyveno JAV. Mirė 2017 metų rugpjūčio 18 d. Čikagoje.

3 d. – 85 metai, kai 1935 m. Akmenėje gimė gydytoja psichiatrė **Danutė Regina Savickienė**. Nuo 1967 m. dirbo Respublikinėje Šiaulių ligoninėje. Mirė 2014 m. Šiauliuose.

4 d. – 135 metai, kai 1885 m. Ariogaloje (Raseinių r.) gimė teisininkas, visuomenės veikėjas **Kazys Šalkauskis**. 1906 m. baigė Šiaulių gimnaziją. 1913–1935 m. dirbo advokatu Šiauliuose. Mirė 1960 m. Vilniuje.

4 d. – 85 metai, kai 1935 m. Krivinkuose (Anykščių r.) gimė inžinierius, ūkio, politinis ir visuomenės veikėjas **Kazys Žvirblis**. 1965–1999 m. buvo AB „Elga“ vadovas. Mirė 1999 m. Šiauliuose.

5 d. – 100 metų, kai 1920 m. Kaune gimė teatro aktorius ir režisierius, dramaturgas **Vladas Limantas**. 1960–1963 m. buvo Šiaulių dramos teatro vyriausiasis režisierius. Mirė 2011 m. Kaune.

5 d. – 80 metų, kai 1940 m. Padržatvinyje (Kelmės r.) gimė tautodailininkė, tapytoja, poetė **Antanina Dapkutė-Pukėnienė**.

6 d. – 180 metų, kai 1840 m. Maskvoje (Rusija) gimė grafienė, visuomenės veikėja **Aleksandra Zubovienė**. Šiauliuose įsteigė našlaičių prieglaudą, rėmė labdaros įstaigas. Mirė 1913 m.

6 d. – 60 metų, kai 1960 m. Vepriuose (Ukmergės r.) gimė dailininkas dizaineris prof. **Giedrius Šiukščius**. Nuo 1985 m. dirba Šiaulių universitete.

7 d. – 115 metų, kai 1905 m. Šiauliuose gimė operos dainininkė **Antanina Dambrauskaitė**. Mirė 1994 m. Majamyje (JAV).

8 d. – 90 metų, kai 1930 m. Šiauliuose gimė gydytojas chirurgas **Benediktas Devėnas**. Nuo 1953 m. dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 2007 m.

9 d. – 55 metai, kai 1965 m. Viduklėje (Raseinių r.) gimė etnokultūrologė, tautodailininkė **Sigita Milvydienė**. Nuo 1987 m. dirba Šiauliuose.

10 d. – 80 metų, kai 1940 m. Šiauliuose gimė teatro aktorius **Naubertas Jasinskas**. 1966–1977 m. vaidino Šiaulių dramos teatre. Mirė 1977 m. Šiauliuose.

11 d. – 50 metų, kai 1970 m. pradėtas leisti Šiaulių televizorių gamyklos savaitraštis „Žydrasis ekranas“. Ėjo iki 1995 m.

12 d. – 95 metai, kai 1925 m. Šeimyniškiuose (Raseinių r.) gimė kunigas, monsinjoras **Antanas Bitvinskas**. 1957–1967 m. buvo Šiaulių Šv. Petro ir Povilo bažnyčios vikaras, 1992–2006 m. – Šv. Jurgio bažnyčios altaris. Mirė 2006 m. Šiauliuose.

12 d. – 55 metai, kai 1965 m. Užventyje (Kelmės r.) gimė literatūros tyrinėtojas, eseistas, knygų autorius doc. dr. **Vigmantas Butkus**. 1988–2013 m. dirbo Šiaulių universitete.

14 d. – 65 metai, kai 1955 m. Ukmergėje gimė žolės riedulio treneris **Rimantas Čaikauskas**. Nuo 1979 m. ilgai dirbo Šiauliuose.

14 d. – 30 metų, kai 1990 m. Šiauliuose įkurtas Žydų kultūros centras.

15 d. – 100 metų, kai 1920 m. Lazdijuose gimė teatro aktorius **Leonas Zmirskas**. 1950–1990 m. vaidino Šiaulių dramos teatre. Mirė 1997 m. Šiauliuose.

19 d. – 115 metų, kai 1905 m. Jakaterinoslave (Ukraina) gimė teatro aktorius, režisierius **Alfonsas Radzevičius**. 1931–1935 ir 1939–1943 m. dirbo Šiaulių dramos teatre. Mirė 1979 m. Vilniuje.

20 d. – 100 metų, kai 1920 m. Joniškyje gimė bibliotekininkė, kraštotyrininkė **Birutė Knizikevičienė**. 1951–1992 m. dirbo Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje. Mirė 2015 m. balandžio 28 d.

21 d. – 60 metų, kai 1960 m. Šiauliuose gimė kunigas, rašytojas **Valerijus Rudzinskas**.

22 d. – 130 metų, kai 1890 m. Vaivaduose (Panevėžio r.) gimė pedagogė, visuomenės veikėja **Marija Giedraitienė**. 1908 m. baigė Šiaulių gimnaziją. Vokiečių okupacijos metais vadovavo Šiaulių mergaičių gimnazijai. Mirė 1980 m. Kaune.

22 d. – 70 metų, kai 1950 m. Strebeikiuose (Jonavos r.) gimė poetas, žurnalistas **Marius Glinskas**. 1992–1997 m. dirbo Šiauliuose.

22 d. – 70 metų, kai 1950 m. Šiauliuose gimė kino dailininkas **Linas Kriščiūnas**.

23 d. – 90 metų, kai 1930 m. Garliavoje (Kauno r.) gimė gydytoja terapeutė, higienistė, pedagogė prof. habil. dr. **Elvyra Grinienė**. 1965–1998 m. dėstė Šiaulių pedagoginiame institute. Mirė 2018 m. Kaune.

24 d. – 175 metai, kai 1845 m. Galnėje (Šilutės r.) gimė poetas, lietuviškos spaudos platintojas **Juozapas Miliauskas-Miglovara**. Mokėsi Šiaulių gimnazijoje. Nuo 1885 m. dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 1937 m. Palaidotas senosiose (Talkšos) kapinėse. Jo vardu pavadinta Šiaulių miesto gatvė.

24 d. – 55 metai, kai 1965 m. Šiauliuose gimė dailės teoretikas, kritikas, pedagogas **Virginijus Kinčinitis**. Nuo 1991 m. dirba Šiauliuose.

26 d. – 135 metai, kai 1885 m. Dauguviečiuose (Biržų r.) gimė dramaturgas, teatro režisierius **Borisas Dauguvietis**. 1934–1935 m. gyveno Šiauliuose. 1931–1935 m. Šiaulių dramos teatre pastatė 16 spektaklių. Mirė 1949 m. Vilniuje.

26 d. – 60 metų, kai 1960 m. Šiauliuose gimė dailininkas tapytojas, pedagogas doc. **Arūnas Uogintas**. 1983 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą. Nuo 1990 m. dirba Šiauliuose.

25 d. – 85 metai, kai 1935 m. Varkutonyse (Trakų r.) gimė kalbininkas, leksikografas, pedagogas doc. **Juozas Korsakas**. Nuo 1977 m. dėstė Šiaulių universitete. Mirė 2019 m. liepos 25 d.

28 d. – 100 metų, kai 1920 m. gimė gydytojas ftiziateras, rentgenologas **Mikalojus Garmus**. 1958–2000 m. dirbo Šiaulių tuberkuliozės ir plaučių ligoninėje. Mirė 2006 m. Šiauliuose.

30 d. – 85 metai, kai 1935 m. Šiauliuose gimė inžinierius, radijo bei televizijos darbuotojas, kultūros ir visuomenės veikėjas **Henrikas Algirdas Juškevičius**.

30 d. – 60 metų, kai 1960 m. Šiauliuose gimė dailininkė dizainerė **Ramutė Stakėnienė**. 1983 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą. Gyvena ir kuria Šiauliuose.

31 d. – 95 metai, kai 1925 m. Rygoje (Latvija) gimė dailininkė monumentalistė **Valerija Zalensienė**. 1944 m. baigė Šiaulių mergaičių gimnaziją. Mirė 1997 m. Kaune.

Šaltinis: „2020 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“ (prieiga per internetą: <http://savb.lt/lt/krastieciai/virtualios-parodos/siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/2020-metu-siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/kovas/>).

Steigiamojo Seimo (1920–1922 m.) nariai

Mikas Bagdonas (1894–1937), Steigiamojo Seimo narys (1920 09 05–1922 01 27).

Gimė 1894 10 08 Marijampolės apskr., Krosnoje.

Mokėsi Krosnos pradžios mokykloje, Veiverių mokytojų seminarijoje.

Studijavo Maskvos universitete.

1913–1918 m. mokytojavo Veiverių mokytojų seminarijoje.

1919 m. – Lietuvos kariuomenės savanoris.

1920 m. kandidatavo į Steigiamąjį Seimą, tačiau išrinktas nebuvo.

Mandato atsisakius Juozui Volodkevičiui, nuo 1920 09 05 – Steigiamojo Seimo narys. Steigiamajame Seime priklausė Lietuvos ūkininkų sąjungos, Krikščionių Demokratų blokui.

1922 01 27 mandato atsisakė.

Išvykęs į JAV studijavo teisę Lojolos (Čikaga) ir Harvardo universitetuose.

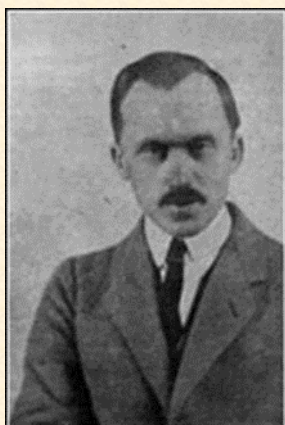
1925 m. Lojolos universiteto teisės mokslų daktaras.

Nuo 1926 m. dirbo Užsienio reikalų ministerijoje.

Nuo 1927 m. iki mirties dirbo Lietuvos atstovybėje pirmuoju sekretoriumi, Lietuvos konsulo (nuo 1936 m.) Čikagoje pareigas.

Mirė 1937 metais.

Šaltinis: „Mikas Bagdonas (1894–1937)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97108.

Stasys Balčas (1884–1963), Steigiamojo Seimo narys (1920 05 15–1922 11 13).

Gimė 1884 m. Panevėžio apskr., Panendrės vienkiemyje, valstiečių šeimoje.

Mokėsi Panevėžio realinėje gimnazijoje.

1907–1912 m. buvo išvykęs darbams į JAV.

Nepriklausomybės kovų metu 1919 m. kartu su broliais Vladu ir Baliu suorganizavo pirmuosius Panevėžio apsaugos būrius, tapo savanoriais. Dėl aukšto ūgio apylinkėse vadinti „broliais milžiniais“.

1919–1920 m. dirbo Lietuvos kariuomenės struktūrose. 1920 01 07 pasitraukė į atsargą.

Į Steigiamąjį Seimą išrinktas V (Panevėžio) rinkimų apygardoje. Priklausė Ūkininkų sąjungos frakcijai, įėjusiai į Krikščionių Demokratų bloką.

I Seimo (1922 11 13–1923 03 13) narys. Seimą paleidus grįžo į Panevėžį, buvo Panevėžio ūkininkų sąjungos banko direktorius, veikė Panevėžio labdaros organizacijose, choruose, vaidinimų būreliuose.

1941 m. sovietų kalintas.

1949 03 25 su šeima ištremtas į Sibirą. Į Lietuvą grįžo 1958 m.

Mirė 1963 07 06, palaidotas Panevėžyje.

Šaltinis: „Stasys Balčas (1884–1963)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97109.

Stasys Balčytis (1893–1973), Steigiamojo Seimo narys (1920 05 15–1921 09 16).

Gimė 1893 11 27 Tauragės apskr., Vainuto valsč., Kivylių k.

Mokėsi Žemaičių Naumiesčio pradžios mokykloje, Seinų miesto mokykloje, 1911–1913 m. lankė Kauno keturklasės miesto mokyklos pedagogikos kursus.

Nuo 1913 m. dirbo mokytoju Gargždų valsčiuje.

1914–1917 m. mobilizuotas į carinės Rusijos kariuomenę, 8 mėn. gyveno Peterburge, kur mokytojavo lietuvių pradžios mokykloje ir vakariniuose suaugusiųjų kursuose.

1918 m. grįžęs į Lietuvą įsteigė Tauragės Naumiesčio pradžios mokyklą. 1918–1920 m. – Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanoris.

1918 m. buvo Tauragės mokytojų atstovas pirmame Lietuvos mokytojų atstovų suvažiavime Vilniuje.

Antrosios Lietuvos Valstybės Konferencijos Kaune dalyvis (1919 01).

Į Steigiamąjį Seimą išrinktas III (Raseinių) rinkimų apygardoje pagal LKDP sąrašą. Seime priklausė LKDP frakcijai. 1921 09 iš Seimo pasitraukė. Politinėje veikloje nedalyvavo.

Nuo 1921 m. dirbo mokytoju Šilalės, Jurbarko mokyklose, bendradarbiavo Lietuvos pedagoginėje spaudoje.

Sovietmečiu 1946–1949 m. dirbo Jurbarko suaugusių gimnazijos mokytoju. NKVD persekiotas. 1949–1952 m. mokytojavo Medininkų mokykloje. Mirė 1973 10 31 Jurbarke.

Šaltinis: „Stasys Balčytis (1893–1973)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97112.

Andrius Banionis (1887–mirties data nežinoma), Steigiamojo Seimo narys (1920 05 15–1922 11 13).

Gimė 1887 02 27 Vilkaviškio apskr., Paežerių valsč., Paršelių kaime. Dirbo vargonininku Kalvarijos bažnyčioje.

Į Steigiamąjį Seimą išrinktas I (Marijampolės) rinkimų apygardoje. Priklausė Lietuvos darbo federacijos frakcijai, įėjusiai į LKDP bloką Steigiamajame Seime.

Mirties data nežinoma.

Šaltinis: „Andrius Banionis (1887–mirties data nežinoma)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97114.

Viktoras Beržinskas (1874–1947), Steigiamojo Seimo narys (1920 05 15–1922 11 13).

Gimė 1874 11 10 Raseinių apskr., Pakapurnių kaime, neturtingų valstiečių šeimoje.

1893 m. mokėsi šaltkalvio amato Raseiniuose, 1897 m. gyvendamas Rygoje lankė rusų šventadieninius kursus suaugusiems. Priklausė įvairioms draugijoms, bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje.

1915 m. persikėlė į Maskvą, dirbo pabėgėlių komitetuose.

1919 m. grįžo į Lietuvą, vertėsi mechaniko profesija. Taip pačiais metais įsitraukė į Lietuvos darbo federacijos (LDF) organizavimo reikalus.

1920 m. išrinktas Kauno Šv. Juozapo darbininkų draugijos pirmininku (pirmininkavo iki 1920 03).

Į Steigiamąjį Seimą išrinktas II (Kauno) rinkimų apygardoje, pagal LDF sąrašą. Steigiamajame Seime priklausė šiai frakcijai, įėjusiai į LKDP bloką.

1921–1924 m. – Kauno miesto tarybos narys.

I Seimo (1922 11 13–1923 03 13) ir II Seimo (1923 06 05–1926 06 02) narys.

1926–1940 m. ūkininkavo savo ūkyje.

Sovietų nužudytas 1947 03 13 Kauno sunkiųjų darbų kalėjime.

Šaltinis: „Viktoras Beržinskas (1874–1947)“, parengė Vilma Akmenytė-Ruzgienė, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35543&p_k=1&p_t=97116.

ŽINIASKLAIDA

Seimo nario mintys žiniasklaidoje

Seimo nario Stasio Tumėno pranešimas: „Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto optimizacija negali vykti teritorinių skyrių regionuose sąskaita“, prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35403&p_k=1&p_t=270140.

Stasys Tumėnas, „Vietovardžių metų patirtys“, *Šiaulių krašto kultūros, meno literatūros leidinys „Atolankos“*, 2020 m. vasario 1 d., prieiga per internetą: <https://www.skrastas.lt/atolankos/vietovardziu-metu-patirtys>.

Šiaulių televizija, „Infostudija 2020-02-28“, 2020 m. vasario 28 d., prieiga per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=P_Apmjrm1SU (reportaže nuo 13.45 min.).

Stasys Tumėnas, „Kelionė su Aleksandro Ostašenkovo portretais Šiaulių atminties vieškeliais“, *Šiaulių krašto kultūros, meno literatūros leidinys „Atolankos“*, 2020 m. vasario 28 d., prieiga per internetą: <https://www.skrastas.lt/atolankos/kelione-su-aleksandro-ostasenkovo-portretais-siauliu-atminties-vieskeliais>.

NAUDINGOS NUORODOS

Kviečiu Jus stebėti, vertinti naują Šiaulių miesto, Lietuvos, Europos Sąjungos politinį, ekonominį, kultūrinį, socialinį etc. gyvenimą! *Žinokime, galvokime ir reaguokime:*

www.lrs.lt/; www.lrp.lt/; www.lrv.lt/; www.siauliai.lt/; www.lvzs.lt/; www.vkontrole.lt/; www.lmt.lt/; www.lygybe.lt/lt/; www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai; www.vlkk.lt/; www.plbe.org/; www.pljs.org/; www.vsd.lt/; www.prokuraturos.lt/; www.stt.lt/; www.kt.gov.lt/; www.ekgt.lt/; www.oecd.org/; www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_k=1&p_r=3829; www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=25380&p_k=1; www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=48&p_k=1; www.sveikatostaryba.lt/; www.pazinkvalstybe.lt/; www.lietuva.lt/100/; https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15781&p_k=1&t=165098; www.ec.europa.eu/commission/index_lt; <https://mo.lt/>; www.teise.pro/; www.vrk.lt/; www.europarl.europa.eu/about-parliament/lt; www.lrkmlrv.lt/lt/nemokamimuziejai; https://www.rinkejopu_slapis.lt/; <https://kaunas2022.eu/>; <https://bienale.lt/2019/>; <https://www.lt72.lt/>; https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lt; <http://lrvt.lt/lt/aktuali-informacija/informacija-del-naujojo-koronaviruso/svarbiausia-informacija>.

MANO KOMANDA

Dirbti padeda draugiška ir kompetentinga komanda, kurios nariai yra: Nerijus (humanitarinių mokslų daktaras, literatūrologas, lektorius, mokslinių publikacijų autorius), Tautvydas (istorijos ir politikos magistras, muziejininkas, istorijos ir paveldosaugos bakalauras), Rita (teisės ir valdymo magistrė, teisininkė, socialinė pedagogė, edukologė, lektorė, visuomenininkė), Tomas (edukologijos mokslų daktaras, docentas, mokslinių publikacijų autorius).

KONTAKTAI

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno kabineto adresas Vilniuje:

*Lietuvos Respublikos Seimas
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
III rūmai 301 kabinetas
Tel. (8 5) 239 6615
El. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt*

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno biuro adresas Šiauliuose:

Aušros al. 15, 76299 Šiauliai (I aukštas)

Padėjėjai Vilniuje ir Šiauliuose:

Nerijus Brazauskas (Šiauliuose): mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt;

Tautvydas Elijošius (Šiauliuose): mob. 8 612 04 056, el. p. tautvydas.elijosius@lrs.lt;

Rita Virbalienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. rita.virbaliene@lrs.lt;

Tomas Butvilas (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. tomas.butvilas@lrs.lt.

Socialiniai tinklai:

<https://www.facebook.com/stasys.tumenas>

<https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/>